

WYSTĄPIENIA NA JUBILEUSZOWEJ KONFERENCJI PT TEPIS W DNIACH 17 -18 PAŹDZIERNIKA 2020 ROKU

SESJA PLENARNA

Zofia Rybińska – tłumacz przysięgły języka angielskiego, prezes PT TEPIS od 2014 roku, członek założyciel PT TEPIS, członek ekspert; autorka publikowanych przekładów tekstów prawnych i prawniczych, artykułów, glosariuszy i zbiorów tekstów paralelnych; nauczyciel tłumaczenia prawniczego w Instytucie Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego (od 1998 r.) oraz wykładowca gościnnie na innych uniwersytetach i uczelniach; była współprzewodnicząca i członek Komitetu Tłumaczenia Sądowego i Prawniczego Międzynarodowej Federacji Tłumaczy FIT (2009-2018), wiceprezes Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych EULITA (2009-2017).

dr Danuta Kierzkowska – Inicjatorka powstania i pierwsza prezes PT TEPIS (1990-2014), była redaktor "Biuletyn TEPIS", czasopisma Lingua Legis (1994-2014), redaktor naczelna Wydawnictwa Translegis (1990-2020) oraz autorka publikacji dla tłumaczy.

Jubileuszowa mowa laudacyjna pt. "Trzydziestolecie Doskonalenia Zawodowego w Towarzystwie TEPIS (1990-2020)"

Wystąpienie będzie przeglądem form doskonalenia zawodowego PT TEPIS w latach 1990-2020.

dr Bolesław Cieślik – naczelnik Wydziału Tłumaczy Przysięgłych w Ministerstwie Sprawiedliwości. Prawnik, germanista, tłumacz przysięgły języka niemieckiego. Od 2005 r. członek, a od 2013 r. zastępca przewodniczącego Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzania egzaminu na tłumacza przysięgłego. Autor publikacji na temat statusu prawnego tłumacza przysięgłego w Polsce..

dr hab. Artur D. Kubacki, prof. UP – Kierownik Katedry Językoznawstwa Niemieckiego Instytutu Neofilologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie oraz czynny tłumacz przysięgły języka niemieckiego. Autor lub współautor 15 książek z zakresu przekładoznawstwa oraz glottodydaktyki, a także ponad 120 artykułów, recenzji i tłumaczeń z dziedziny przekładu specjalistycznego oraz jego dydaktyki, ze szczególnym uwzględnieniem przekładu terminologii z zakresu prawa i ekonomii. Od 2005 r. członek Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych oraz od 2007 r. konsultant, a następnie od 2013 r. członek Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzania egzaminu na tłumacza przysięgłego. Biegły w zakresie juryslingwistyki przy Sądzie Okręgowym w Krakowie. Aktywny działacz na rzecz środowiska tłumaczy przysięgłych. Od 1997 r. właściciel Biura Tłumaczeń KUBART w Chrzanowie.

Historia zawodu tłumacza przysięgłego w Polsce

W referacie przedstawimy historię zawodu tłumacza przysięgłego w Polsce od 1920 roku do chwili obecnej. Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę w 1918 roku władze zaczęły dążyć do stworzenia

jednolitego systemu prawa, szczególnie prawa cywilnego i karnego, dla wszystkich odzyskanych ziem. Pierwszym aktem prawnym dotyczącym tłumaczy, w którym jest mowa o ich wynagradzaniu, była ustawa z dnia 16 lipca 1920 r. zmieniająca ustawę o postępowaniu karnem dla b. zaboru austriackiego (Dz.U. Nr 67 poz. 453). Nakazano w niej stosować wobec tłumaczy odpowiednie przepisy odnoszące się do znawców (dziś: biegłych). Natomiast pierwszym aktem wykonawczym dotyczącym tłumaczy było rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 7 sierpnia 1920 r. w przedmiocie wynagrodzenia świadków, znawców i tłumaczy w postępowaniu karnem (Dz.U. Nr 75 poz. 515). Rozporządzenie to regulowało taryfę wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych w Polsce. W pierwszej części referatu skupimy się na funkcji tłumacza przysięgłego jako pomocnika procesowego sądu po drugiej wojnie światowej do 2004 r., w drugiej zaś części omówimy jego status od chwili uchwalenia obecnie obowiązującej ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, tj. od 25 listopada 2004 r. (t.j.: Dz.U. z 2015 r. poz. 487).

---

rej. Tomasz Kot – notariusz w Krakowie, Wiceprezes Krajowej Rady Notarialnej,

U obcych źródeł polskiego języka prawnego

W konsekwencji rozbiorów, na przełomie XVIII i XIX wieku wprowadzano na ziemiach polskich nowe systemy prawne. Austriacka powszechna ustawa cywilna, Kodeks Napoleona i landrecht pruski zastąpiły źródła prawa staropolskiego. Instytucje nowego prawa, odmienne od znanych prawu staropolskiemu, musiały znaleźć swoje określenia w języku polskim. W konsekwencji zarzucono tradycyjną polszczyznę prawniczą, opartą na prawie staropolskim. Nowoczesny polski język prawniczy, powstały staraniem polskich tłumaczy obcych źródeł prawa, zastąpił prawniczą staropolszczyznę. Szczególnie tłumaczenie pojęć prawniczych wymaga znajomości zakresów pojęć w różnych systemach prawnych, często swoich w nich definiowanych. Ten szczególny moment w rozwoju polskiego prawa oraz języka polskiego wydaje się warty przypomnienia w gronie tłumaczy przysięgłych, codziennie podejmujących ryzyko znalezienia właściwego słowa i odpowiedzialność za skutki takiego wyboru.

dr hab. Katarzyna Kłosińska – językoznawca, pracownik naukowy w Instytucie Języka Polskiego Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Zainteresowania badawcze: kultura języka polskiego, semantyka i leksykologia, także lingwistyka kulturowa, język polityki, socjolingwistyka. Przewodnicząca Rady Języka Polskiego przy Prezydium PAN. Popularyzatorka wiedzy o języku (autorka felietonów językowych w Programie III Polskiego Radia, kierownik Obserwatorium Językowego UW, prowadząca Poradnię Językową PWN)

Nowe media a norma frazeologiczna

Na współczesną komunikację językową wpływ ma wiele czynników, które nie istniały lub nie były istotne przed przełomem cyfrowym, np. rozpad uniwersum kulturowego, polifunkcyjność komunikacyjna, ekspansja intymności, tworzenie się neoplemion. Sprawiają one, że zaciera się społeczne poczucie granic normy językowej, a nawet samego istnienia tejże. Dotyczy to w szczególności normy frazeologicznej. Jak bowiem wskazuje nawet pobieżny ogląd

tekstów, użytkownicy języka odtwarzają związki frazeologiczne w różnych formach – bardziej lub mniej zbliżonych do postaci kanonicznej. Należy zatem zastanowić się nad kształtem normy frazeologicznej, pojęciem błędu frazeologicznego i statusem innowacji frazeologicznej. W artykule stawia się tezę o istnieniu wielu norm językowych bazujących na różnych systemach wartości użytkowników języka. W tak skonstruowanym bycie normatywnym sytuowałby się nie tradycyjnie postrzegany związek frazeologiczny (jako byt o stałej formie), lecz frazeologizm jako element nieustannie zmieniającej się (dopasowywanej do sytuacji komunikacyjnej) siatki frazeologicznej.

---

dr Anna Szczęsny – wykładowczyni w Instytucie Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego, od wielu lat prowadzi zajęcia z tłumaczeń pisemnych i ustnych. Wśród jej zainteresowań szczególne miejsce zajmuje onomastyka translatoryczna. Jest tłumaczką pisemną i konferencyjną języka rosyjskiego, specjalizuje się w przekładzie tekstów z dziedziny kultury, historii i szeroko rozumianej humanistyki.

Kilka uwag o kształceniu tłumaczy pisemnych - podstawy kompetencji zawodowych

W moim wystąpieniu podzielę się refleksjami na temat podstawowego przygotowania tłumaczy, swoistej propedeutyki tłumaczenia pisemnego na język polski, wiedzy i umiejętności niezbędnych na początku drogi zawodowej, a zarazem komplementarnych wobec bogatej oferty nowoczesnych technologii. Odwołam się do swoich doświadczeń translatorskich i dydaktycznych – te ostatnie znalazły swój wyraz w podręczniku napisanym wspólnie z doktor Zofią Kozłowską.

---

dr hab. Łucja Biel, Dariusz Koźbiał, Katarzyna Wasilewska

Instytut Lingwistyki Stosowanej
Uniwersytet Warszawski

Eurolekt – jak tłumacze kształtują unijną odmianę polskiego języka administracyjnego?

Polski eurolekt jest względnie nowym zjawiskiem językowym – hybrydową odmianą języka polskiego stosowaną w kontekście unijnym i powstającą w wyniku tłumaczenia (Biel *forthcoming*). Celem wystąpienia jest przedstawienie wyników projektu *Polski Eurolekt*, w ramach którego prowadzono kilkuletnie badania korpusowe nad unijną odmianą języka polskiego, analizując cztery gatunki tekstów (akty prawne, orzeczenia, sprawozdania administracyjne oraz urzędowe strony internetowe dla obywateli). Badania obejmowały ewolucję eurolektu, jego zróżnicowanie zewnętrzne, tj. czym eurolekt różni się od polszczyzny urzędowej, jego zróżnicowanie wewnętrzne w obrębie poszczególnych gatunków, a także nasilenie pewnych zjawisk charakterystycznych dla przekładu (cf. Biel 2018, Biel, Koźbiał i Wasilewska (2019), Koźbiał (2018, 2019, w druku), Wasilewska 2018). W ramach wystąpienia zaprezentujemy specyfikę eurolektu i jego hybrydowość, pokazując, jak tłumacze kształtują unijną odmianę języka polskiego.

Bibliografia

Biel, Łucja 2018. „Lexical bundles in EU law: The impact of translation process on the patterning of legal language.” W: Stanisław Goźdz-Roszkowski, Gianluca Pontrandolfo (red.) *Phraseology in Legal and Institutional Settings: A Corpus-based Interdisciplinary Perspective*. Abingdon: Routledge, 11–26.

-
- Biel, Łucja, Dariusz Koźbiał i Katarzyna Wasilewska. 2019. „The formulaicity of translations across EU institutional genres: A corpus-driven analysis of lexical bundles in translated and non-translated language.” *Translation Spaces* 8 (1): 67–92.
- Biel, Łucja. *forthcoming*. „Eurolects and EU Legal Translation.” W: Meng Ji, Sara Laviosa (red.), *The Oxford Handbook of Translation and Social Practices*.
- Koźbiał, Dariusz. 2018. „Przymyki w wyrokach unijnych i krajowych – analiza korpusowa dystrybucji i funkcji przymyków prostych, złożonych i wtórnych.” *Comparative Legilinguistics*, 35, 89–119.
- Koźbiał, Dariusz. 2019.. „Epistemic Modality: A Corpus-Based Analysis of Epistemic Markers in EU and Polish Judgments.” *Comparative Legilinguistics* 41 (w druku).
- Wasilewska, Katarzyna. 2018. „Frekwencja oraz funkcje przymyków złożonych i wtórnych w sprawozdaniach administracyjnych.” *LingVaria* 13(25).
-

Joanna Miler-Cassino – tłumacz przysięgły języka angielskiego, członek ekspert PT TEPIŚ, wiceprezes Towarzystwa TEPIŚ od 2008 r., absolwentka Wydziału Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego, Podyplomowych Studiów Europejskich na Uniwersytecie Warszawskim i Uniwersytecie Maastricht oraz Podyplomowych Studiów Menedżerskich na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, tłumaczka specjalizująca się w przekładzie tekstów prawnych, prawniczych i finansowych prowadząca własną kancelarię tłumacza przysięgłego od roku 1995. Autorka publikowanych przekładów tekstów z tych dziedzin, autorka i współautorka glosariuszy z zakresu prawa europejskiego i rynków kapitałowych. Wykładowca przekładu prawnego i prawniczego w Instytucie

Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego oraz gościnnie na innych uniwersytetach.

Tłumacz przysięgły zawodem zaufania publicznego?

Celem prezentacji jest przybliżenie uczestnikom konferencji koncepcji zawodu zaufania publicznego w polskim porządku prawnym poprzez odpowiedź na pytania, czym jest zawód zaufania publicznego, jakie są atrybuty zawodów zaufania publicznego oraz czy zawód tłumacza przysięgłego spełnia przesłanki zawodu zaufania publicznego.

Marek Kądziański – paralegal i konsultant biznesowy, tłumacz przysięgły języka angielskiego i wykładowca akademicki. Absolwent studiów doktoranckich z zakresu ekonomii i zarządzania w Akademii Leona Koźmińskiego, gdzie obecnie studiuje prawo. Ukończył filozofię i lingwistykę stosowaną na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie studiował również chemię. Trener biznesu certyfikowany przez Schenk Institute.

Jest członkiem-ekspertem Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIŚ. Prowadzi zajęcia na studiach podyplomowych dla kandydatów na tłumaczy przysięgłych. Posiada rekomendację Europejskiej Izby

Arbitrażowej do tłumaczenia dokumentów postępowania koncyliacyjnego według przepisów Komisji Międzynarodowego Prawa Gospodarczego ONZ oraz do tłumaczenia oficjalnych dokumentów Unii Europejskiej.

Jako tłumacz pracuje dla czołowych polskich i międzynarodowych kancelarii prawnych, firm doradczych, w tym Wielkiej Piątki, przedsiębiorstw high-tech, banków, koncernów farmaceutycznych,

---

firm deweloperskich, agencji ONZ, podmiotów sektora rządowego oraz klientów prywatnych. Asystował przy największych transakcjach na rynku nieruchomości, a także w sektorze informatycznym, telekomunikacyjnym i farmaceutycznym. Brał udział w rozmowach akcesyjnych, przetargach dla przemysłu zbrojeniowego, postępowaniach antymonopolowych przez Komisją Europejską.

Działa również jako doradca biznesowy dla najmniejszych podmiotów rynkowych, specjalizując się w zagadnieniach mikroekonomii i zarządzania. Wydał poradnik dla przedsiębiorców jednoosobowych *Wolny strzelec*.

Istota pracy tłumacza przysięgłego

Przedmiotem mojego wystąpienia jest omówienie istoty pracy tłumacza przysięgłego. Główną tezą referatu jest, że celem pracy tłumacza przysięgłego jest zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego. W tym znaczeniu jest to cel identyczny, co cel zawodu notariusza na gruncie systemu prawa polskiego. Tłumacz przysięgły realizuje ten cel zachowując niezmienniki przekładu, którymi są wartości logiczne zdań tekstu źródłowego oraz relacje logiczne pomiędzy nimi. Tłumacz osiąga to dzięki zastosowaniu translacji prawdziwościowej. Stawianych tez dowodzę przy zastosowaniu metod analizy porównawczej i logicznej analizy języka.

---

adw. Paweł Gugąła – adwokat, tłumacz przysięgły języka niemieckiego, wykładowca IPSKT w Warszawie. Wspólnik kancelarii SG LEGAL Sierota Gugąła sp. j. Członek ekspert TEPIS. Współautor publikacji „Wykonywanie zawodu tłumacza przysięgłego w kazusach”.

Postępowanie przed Komisją Odpowiedzialności Zawodowej przy Ministrze Sprawiedliwości – z perspektywy obrońcy

Postępowanie przez Komisją Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych jedynie szczątkowo uregulowane jest w Ustawie o zawodzie tłumacza przysięgłego, która odsyła do stosowania przepisów Kodeksu postępowania karnego. Celem referatu jest przybliżenie poszczególnych etapów postępowania dyscyplinarnego oraz wskazanie środków umożliwiających podjęcie skutecznej obrony.

Agnieszka Nowińska – Prezes Polskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Konferencyjnych PSTK, tłumaczka konferencyjna i przysięgła języka angielskiego (Kraków) ze szczególną specjalizacją w obsłudze biznesu i przemysłu. Długoletnia wykładowczyni Podyplomowych Studiów dla Tłumaczy Konferencyjnych UJ i kierownik sekcji angielskiej (2006 – 2010), Podyplomowych Studiów dla Tłumaczy Tekstów

Specjalistycznych UJ i Podyplomowych Studiów dla Tłumaczy Przysięgłych WSE w Krakowie. Jej misja to dalsza integracja środowiska tłumaczy, budowanie marki

PSTK i promowanie dobrych praktyk i standardów współpracy tłumaczy konferencyjnych z klientami.

Zdalne tłumaczenie ustne (RSI) – obietnice i fakty

W rzeczywistości przedpandemicznej **ustne tłumaczenie zdalne (RSI)** było promowane przez organizatorów wydarzeń i niechętnie widziane przez tłumaczy. Rzeczywistość pandemiczna powiedziała „Sprawdzam”. W moim wystąpieniu opowiem o zdalnym tłumaczeniu ustnym w praktyce po 6 miesiącach pracy zdalnej, przedstawię jego zalety i wady dla tłumaczy i organizatorów, sposoby rozliczania i dostępne na rynku rozwiązania – huby/zoom/ platformy. Opowiem także o standardach i zaleceniach wykonywania zdalnych tłumaczeń ustnych przygotowanych przez organizacje branżowe (w tym Polskie Stowarzyszenie Tłumaczy Konferencyjnych) i potencjalnym oddziaływaniu rozwiązań zdalnych na rynek tłumaczeń ustnych przysięgłych.

Paulina Leśniak – tłumacz przysięgły języka niemieckiego, prezes Zachodnio-pomorskiego [wcześniej Pomorskiego] Koła PT TEPIŚ w Szczecinie, właścicielka Biura Tłumaczeń Tekst-Translator w Szczecinie, wykładowca Szkoły tłumaczeń i specjalistycznych języków obcych [wcześniej Szkoła Tłumaczy] Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego (2014 r. – 2019 r.), m. in. współautorka tłumaczenia na język niemiecki kodeksu handlowego, a następnie redaktorka tłumaczenia kodeksu spółek handlowych, organizatorka i współorganizatorka krajowych i zagranicznych akcji doskonalenia zawodowego dla tłumaczy (od 1992 r.)

Tłumaczenie – usługa niematerialna

W historii ekonomii proces wytwarzania, który nie przynosił materialnych rezultatów, tradycyjnie był wykluczony z obszaru zainteresowania ekonomistów. Obecnie badacze mnożą definicje i interpretacje pojęcia usług, a także dokonują ich klasyfikacji i typizacji. Usługi odgrywają coraz ważniejszą rolę w gospodarce narodowej i handlu międzynarodowym. Podczas prezentacji zostaną opisane cechy usług oraz usługi tłumaczeniowe, jako usługi niematerialne na rynku obrotu gospodarczego.

Magda Niemczuk-Kobosko – jest z wykształcenia nauczycielem języka angielskiego po UW (miała też krótki epizod tłumaczeniowy), ukończyła studia podyplomowe w zakresie coachingu, jest certyfikowanym tutorem i trenerką w programie „7 nawyków skutecznego działania” wg. S. Covey’a. Prowadzi też własną firmę szkolącą nauczycieli i młodzież

Przez 20 lat pełniła funkcję nauczyciela, wychowawcy, a potem pełnomocnika dyrektora do spraw rozwoju uczniów w warszawskim 2 Społecznym LO, gdzie była odpowiedzialna za wdrożenie programu tutoring (coachingu edukacyjnego) dla uczniów aplikujących na uczelnie w Wielkiej Brytanii i USA. Współautorka pierwszej w Polsce publikacji na temat tutoring (coachingu edukacyjnego) dla uczniów aplikujących na uczelnie w Wielkiej Brytanii i USA. Współautorka pierwszej w Polsce publikacji na temat tutoring (coachingu edukacyjnego) dla uczniów aplikujących na uczelnie w Wielkiej Brytanii i USA. Pasjonuje ją edukacja i rozwój. Mama dwóch dorosłych córek, właścicielka zmiennej liczby kotów (ostatnio dwóch). Joginka, animatorka slow-joggingu, zwolenniczka minimalizmu, interesuje się filozofią zen, ajurwedą, terapią w jodze. Minimalistka - lubi mniej mieć, a bardziej być.

7 Nawyków Skutecznego Działania dla (zmęczonych) Tłumaczy

„7 nawyków skutecznego działania” jest jednym z najpopularniejszych programów szkoleniowych na świecie, w ciągu ostatnich kilku 25 lat wzięło w nim udział kilkadziesiąt milionów osób na całym świecie. Szkolenie rozwija umiejętności i kształtuje postawy oraz ma wymierny wpływ na rezultaty naszej pracy. Poprawia skuteczność, wzmacnia relacje, ułatwia komunikację i sprzyja skupieniu na priorytetach. Jednym słowem – „7 nawyków” to doskonała propozycja dla każdego, kto chce podnieść skuteczność, zapanować nad chaosem w życiu i po prostu... być szczęśliwym człowiekiem. W ramach wykładu chcę zaproponować Państwu szybki spacer przez 7 nawyków i pokazać uniwersalną siłę programu.

Nawyk 1: Bądź proaktywny.

Czyli jak zachować czynną postawę wobec prywatnych i zawodowych wyzwań, radzić sobie w trudnych sytuacjach życiowych i zawodowych.

Nawyk 2: Zaczynaj z wizją końca.

Czyli jak stawiać i realizować cele, budować konsekwencję w dążeniu do nich. Jak planować własny rozwój zawodowy i osobisty i podnosić kompetencje.

Nawyk 3: Rób najpierw to, co najważniejsze.

Czyli jak wyznaczać priorytety, działać pod presją wielu zadań, planować, pracować z kalendarzem, oraz jak koncentrować się na realizacji najważniejszych zadań, i nie odkładać ich na później.

Nawyk 4: Myśl w kategoriach wygrana-wygrana.

Czyli jak budować ducha drużyny, krzewić współpracę i współodpowiedzialność za ważne zadania.

Nawyk 5: Najpierw staraj się zrozumieć, potem być zrozumianym.

Czyli jak otwarcie się komunikować, słuchać z szacunkiem, wyrażać poglądy w sposób nieinwazyjny.

Nawyk 6: Twórz synergę.

Czyli jak rozpoznać i wykorzystać różnorodny potencjał w sobie. Uczenie rozpoznawania ich mocnych stron i obszarów do rozwoju. Jednym słowem: różnice jako źródło inspiracji i innowacji.

Nawyk 7: Ostrz piłę.

Czyli jak się mądrze regenerować i zachować zdrową równowagę między życiem prywatnym i profesjonalnym w czterech sferach: fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej i duchowej.

Katarzyna Zajda – absolwentka Wydziału Filologii Angielskiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Od 2000 roku jest tłumaczem przysięgłym języka angielskiego oraz aktywnym członkiem Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIŚ. W 2003 roku po zdaniu z wyróżnieniem egzaminu przed komisją Związku Banków Polskich uzyskała tytuł dyplomowanego pracownika bankowego. Od ponad 20 lat pracuje w międzynarodowej instytucji finansowej i zajmuje się tłumaczeniami z takich dziedzin jak bankowość, audyt czy ubezpieczenia. 21 października 2017 r. została odznaczona Oznaką za Zasługi dla PT TEPIŚ. Fascynuje się językiem włoskim i kulturą Italii.

Rynek finansów w pigułce. O sektorze fin., bankach, ubezpieczeniach...

W ramach prezentacji omówione zostaną podstawowe terminy rynku finansów i sektora finansowego. Przedstawiona zostanie rola podstawowych instytucji sektora oraz podstawowe produkty bankowe i ubezpieczeniowe, w tym koncepcja bancassurance. Dodatkowo, na podstawie umowy ISDA, podane zostaną podstawowe terminy dotyczące giełdowych produktów pochodnych.

Wojciech Wołoszyk – prawnik-lingwista w Trybunale Sprawiedliwości UE, Europejskim Banku Centralnym i Międzynarodowym Trybunale Karnym w Hadze. Biegłym sądowy przy Sądzie Okręgowym w Gdańsku i Warszawie w zakresie jurslingwistyki (język angielski).

Współzałożyciel i prezes IURIDICO Legal & Financial Translations sp. z o.o. Członek zarządu Związku Pracodawców Branży Tłumaczeniowej

POLOT. Członek Kolegium Ekspertów PT TEPIŚ.

Szef polskiego zespołu biorącego udział w międzynarodowym projekcie opracowania wielojęzycznego słownika terminologii prawniczej: The World Law Dictionary Project by Translegal. Autor publikacji z zakresu problematyki terminologicznej w tłumaczeniach prawniczych oraz aspektów prawnych funkcjonowania branży tłumaczeniowej, a w tym praw własności intelektualnej i zamówień publicznych. Bloger i szkoleniowiec.

Popularyzator korzystania przez tłumaczy specjalistycznych z portalu społecznościowego LinkedIn.

Szanse, wyzwania i zagrożenia związane z wykorzystaniem tłumaczeń maszynowych w tłumaczeniach prawniczych

Tłumaczenia maszynowe budzą u jednych strach i odrazę, u innych nadmierny entuzjazm. Niektórzy widzą w nich zapowiedź końca zawodu tłumacza, inni żyją iluzją, że maszyna z człowiekiem nie może się równać.

Jak jest naprawdę? Tłumaczenia maszynowe to nowe narzędzie, którego musimy nauczyć się odpowiednio używać – bez szkody dla jakości przekładu i poufności danych.

Na bazie doświadczeń i eksperymentów zespołu IURIDICO opowiem w jakich obszarach tłumaczeń prawniczych silniki MT najlepiej się sprawdzają i faktycznie zwiększają wydajność, a w jakich – w obecnym stanie techniki – ich wykorzystanie to strata czasu. Poruszona zostanie również kwestia dopuszczalności stosowania systemów MT przy realizacji kontraktów dla administracji rządowej, kancelarii prawnych i instytucji finansowych w kontekście cyberbezpieczeństwa i zachowania poufności danych.

Podjęta zostanie próba odpowiedzi na pytanie czy korzystanie z systemów do tłumaczeń maszynowych w praktyce tłumacza prawniczego ma sens.

Podane zostaną przykłady dobrych i złych praktyk na gruncie stosowania tłumaczeń maszynowych w tłumaczeniach specjalistycznych zilustrowane przykładami z praktyki biegłego sądowego i szefa zespołu realizującego kontrakty dla polskiej administracji rządowej i organów UE.

dr Ewa Kościółkowska-Okońska – absolwentka filologii angielskiej na UAM w Poznaniu. Adiunkt w Katedrze Językoznawstwa Eksperymentalnego UMK w Toruniu, dydaktyk przekładu z wieloletnim doświadczeniem oraz redaktor *Rocznika Przekładoznawczego*. Absolwentka podyplomowych studiów w Szkole Tłumaczy i Języków Obcych UAM w Poznaniu, podyplomowych studiów w zakresie prawa angielskiego prowadzonych przez British Law Centre/ Cambridge University na Wydziale Prawa i Administracji UMK w Toruniu oraz studiów podyplomowych w Akademii Trenera Biznesu. Autorka wielu publikacji z dziedziny przekładoznawstwa. Tłumacz przysięgły i symultaniczny. Od 1998r. prowadzi własną firmę świadczącą usługi tłumaczeniowe i szkoleniowe. Korektor językowy tekstów naukowych. W swojej praktyce zawodowej zajmuje się tłumaczeniem tekstów z różnych dziedzin medycyny (konferencje naukowe, dokumentacja medyczna, itd.), prawniczych oraz szeroko pojętej humanistyki. Członek Rady Naczelnej Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIŚ.

Rozterki tłumacza medycznego

Tłumaczenie tekstów medycznych obejmuje cały szereg różnego rodzaju dokumentów (np. dokumentację urzędową związaną z obrotem produktami leczniczymi i wyrobami medycznymi, teksty medyczne o charakterze edukacyjno-informacyjnym czy też dokumentację medyczną dotyczącą stanu zdrowia pacjenta). Wyzwaniem dla tłumacza jest więc specjalistyczna terminologia oraz konieczność posiadania i ciągłego pogłębiania wiedzy związanej z dziedziną, co wiąże się z doskonaleniem posiadanych (i rozwijanych) kompetencji. Tłumacz tekstów medycznych to nie tylko ekspert w kwestiach językowych, ale również osoba, na której spoczywa odpowiedzialność za ostateczny produkt procesu tłumaczeniowego, a więc adekwatny treściowo i terminologicznie tekst. W prezentacji przedstawione zostaną wyzwania i wymagania, którym musi sprostać tłumacz tekstów medycznych.

Dorota Staniszevska-Kowalak – tłumaczka, autorka tłumaczeń i książek na temat tłumaczenia, redaktorka i leksykografka w wydawnictwie naukowym PWN, nauczycielka akademicka różnych uczelni działająca również w dziedzinie popularyzacji wiedzy o tłumaczeniu, wieloletni członek władz TEPIŚ, w ubiegłej kadencji Wiceprezes Towarzystwa

Tłumaczenie poświadczone – tekst i kontekst

Wykład przedstawia obserwacje i wnioski wypływające z okoliczności, które determinują tłumaczenie, występując jednak poza tekstem. Kładzie akcent na potrzebę określenia zasadniczych czynników zapewniających prawidłową komunikację za pomocą tłumaczenia, jak: prawidłowo zdefiniowany nadawca i prawidłowo zdefiniowany odbiorca oraz prawidłowo wybrany sposób przekazu. Autorka ilustruje ogólne zasady przykładami zaczerpniętymi z sytuacji zaobserwowanych przez siebie w procesie tłumaczenia i nauczania tłumaczenia.

---

dr Agata Kocia – doktor nauk ekonomicznych Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego, absolwentka studiów MBA w Suffolk University w Bostonie oraz studiów licencjackich w Auburn University w Alabamie. Wieloletni dydaktyk rachunkowości oraz analizy sprawozdań w jęz. polskim i angielskim. Wykonuje również tłumaczenia ekonomiczne i korekty tekstów akademickich z zakresu rachunkowości.

Hedge accounting (rachunkowość zabezpieczeń)

Hedge accounting (rachunkowość zabezpieczeń) is applied when company invests in hedge instruments used to protect against various kinds of risk. Company can purchase instruments such as future or forward contracts, options or swaps in order to protect against interest rate risk, foreign exchange rate risk or credit risk. In hedge accounting hedge instruments are not recorded as financial instruments but instead are shown off the balance sheet in notes to financial statements. On the other hand, the balance sheet position which is protected by the instrument is shown directly on the balance sheet. Increased risk is compensated by the hedge instrument. In order to apply hedge accounting rules, the company must fulfil certain criteria, of which congruency with the protected position is crucial. If it is not, hedge accounting rules cannot be applied, yet instead hedge instrument must also be shown directly on a financial statement.

dr hab. Aleksandra Matulewska, prof. UAM – absolwentka Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydziału Neofilologii, Instytutu Językoznawstwa (mgr językoznawstwa i informacji naukowej w 2000 r., doktor nauk filologicznych w zakresie językoznawstwa ogólnego w 2005 r., doktor habilitowany w zakresie językoznawstwa stosowanego w 2014 r.). Jest tłumaczką, członkiem rzeczywistym Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich (STP) oraz członkiem ekspertem Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIŚ. Jest kierownikiem Zakładu Legilingwistyki i Języków Specjalistycznych (Instytut Językoznawstwa, Wydziału Neofilologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza). Od 2003 roku uczy tłumaczenia ustnego i pisemnego na studiach magisterskich i podyplomowych. Prowadzi szkolenia dla Departamentu Tłumaczeń Parlamentu Europejskiego w Luksemburgu, Stowarzyszenie Tłumaczy Polskich w Warszawie oraz Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIŚ w Warszawie. Do 2018 roku opublikowała trzy

---

monografie jednoautorskie oraz jedną wieloautorską na temat polsko-angielskiego tłumaczenia prawniczego, jeden podręcznik i ponad 70 artykułów poświęconych tłumaczeniu specjalistycznemu (w szczególności prawnemu). Brała udział w ponad 100 konferencjach i warsztatach. Jako profesor wizytujący wygłaszała wykłady na uniwersytetach w Szwajcarii, Korei, Moskwie, Francji, Wielkiej Brytanii, Chinach. Jej zainteresowania badawcze obejmują przekład specjalistyczny (w szczególności prawniczy), języki specjalistyczne i ich cechy (język prawa, logistyki, łowiectwa), problemy przekładu terminologii zanurzonej kulturowo i systemowo, parametryzację terminologii specjalistycznej na potrzeby przekładoznawstwa.

Między precyzją a generalizacją. Kilka słów o problemie przekładu polsko-angielskiego języków specjalistycznych zanurzonych kulturowo

Wystąpienie dotyczy problemu przekładu języków specjalistycznych, które w istotny sposób związane są z kulturą danego obszaru językowego i z tego względu opisują specyficzną rzeczywistość, która może być mało znana lub całkowicie nieznana w innych obszarach kulturowych. Takie języki przysparzają tłumaczom wielu problemów, gdyż wymagają ciągłego porównywania terminologii i ustalania ekwiwalentów. W procesie przekładu często dochodzi też do utraty znaczeń pragmatycznych. Autorka analizuje przykłady takich terminów i wyciąga wnioski dotyczące strategii translatorskich.

SEKCJA AZJATYCKA

---

dr Yuki Horie – Uniwersytet im. Adam Mickiewicza w Poznaniu Instytut Orientalistyki.

Problematyka przekładu Le Petit Prince (Mały Książę) na język japoński

Przedmiotem niniejszego wystąpienia jest przedstawienie różnic na poziomie ekwiwalencji terminów w japońskim tłumaczeniu francuskiej noweli pt. Mały Książę (Le Petit Prince) Antoine'a de Saint-Exupéry'ego. Mały Książę został po raz pierwszy przetłumaczony na język japoński w 1953r. przez Arou Naito i opublikowany przez Wydawnictwo Iwanami Shoten Publishers. Od tego czasu Iwanami Shoten Publishers zmonopolizowało wyłączne prawo do jej japońskiego tłumaczenia. Ponieważ prawo autorskie do tłumaczenia Naito wygasło 22 stycznia 2005r., nowe wersje jego tłumaczenia zostały opublikowane po kolei przez kilka wydawnictw. Obecnie w Japonii istnieje ponad 20 wersji tłumaczeń Le Petit Prince. W swoich badaniach autorka przedstawia charakterystyki 10 wersji tłumaczeń i porównuje rodzaje oraz cechy ekwiwalencji stosowanej zgodnie z podziałem zaproponowanym przez Šarčević; wyróżnia ona ekwiwalencję bliską, częściową i zerową.

---

dr inż Bogdan Nowicki – Uniwersytet im. Adam Mickiewicza w Poznaniu Instytut Etnolingwistyki. Doktor językoznawstwa, wietnamista, inżynier automatyk i logistyk. Tłumaczy teksty techniczne i ekonomiczne na język niemiecki i rosyjski. Obecnie zatrudniony na stanowisku st. wykładowcy języka wietnamskiego na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie prowadzi przedmioty 'Praktyczna nauka języka wietnamskiego' oraz 'Gramatyka opisowa języka wietnamskiego'.

Przekład „Znachora” aut. T. Dołęgi-Mostowicza na język wietnamski

W wystąpieniu przedstawiony zostanie problem przekładu zaimków osobowych i form grzecznościowych na przykładzie powieści Tadeusza Dołęgi Mostowicza "Znachor" w tłumaczeniu na język wietnamski autorstwa Nguyen Huu Dunga. Dialogi w oryginalnym tekście będą porównane z dialogami w przekładzie i ocenione w jakim stopniu poprawnie oddane zostały niuansy znaczeniowe. Przede wszystkim omówione zostaną dialogi, w których tłumacz musi wybrać odpowiedniki kilku zaimków polskich z wielkiego zbioru zaimków języka wietnamskiego stosownych w danej sytuacji. Głównym problemem jest to, że tłumacz musi również umieścić w dialogach formy

---

grzecznościowe, których w oryginale nie ma, a których brak odbiorca wietnamski odczytałby jako niegrzeczność. Dla porównania zostanie również zaprezentowana stosunkowo prosta strategia tłumaczenia podobnych dialogów z języka wietnamskiego na polski.

---

dr Martyna Kokotkiewicz – Uniwersytet im. Adam Mickiewicza w Poznaniu Instytut Lingwistyki Stosowanej

Niekonsekwencje w tłumaczeniu tureckich osobowych nazw własnych na język polski - analiza przykładów literackich

Ze względu na bogate tradycje wynikające z politycznych relacji pomiędzy Imperium Osmańskim a Rzeczpospolitą w przeszłości, wiele tureckich nazw własnych (zarówno miejsc, jak i osób) ukonstytuowało się w polskiej tradycji literackiej. W przypadku większości z nich możemy zatem mówić o występowaniu ich polskich odpowiedników. Nazwy takie jak Stambuł oraz imiona takie jak Sulejman czy Bajezyd pojawiają się w literaturze w formie spolszczonej. Równocześnie dają się zaobserwować zjawiska odbiegające od powyższej reguły: imiona i nazwy, które funkcjonują w kulturze równie długo (np. İbrahim). Podobnie traktowane są nazwy własne rzadziej spotykane w literaturze polskojęzycznej. Celem prezentacji będzie zaproszenie do dyskusji na temat niekonsekwencji w stosowaniu strategii tłumaczeniowych przez tłumaczy literatury tureckiej na język polski. Owa niekonsekwencja polega na wykorzystywaniu wszystkich wspomnianych wyżej strategii w obrębie jednego dzieła. Ze względu na ograniczenia techniczne prezentowane przykłady będą pochodziły z niewielkiego korpusu, na który składają się wybrane polskie przekłady historycznych powieści Demet Altınyeleklioglu.

Jakub Królczyk – Uniwersytet im. Adam Mickiewicza w Poznaniu Wydział Neofilologii. absolwent filologii wietnamsko-tajskiej. Studia ukończył w 2012 roku. Odbił staż językowy na Uniwersytecie Społecznym w Hanoi. Oprócz studiów na wydziale Neofilologii UAM uzyskał również dyplom licencjacki w zakresie psychologii w zarządzaniu na Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu, na podstawie pracy dyplomowej dotyczącej wpływu konfucjanizmu na kulturę organizacyjną w przedsiębiorstwach azjatyckich. Obecnie jest doktorantem w Instytucie Językoznawstwa UAM w Poznaniu, rozprawa doktorska obejmuje takie zagadnienia jak prawo morskie i tłumaczenie prawa. Zainteresowania naukowe dotyczą głównie pogranicza języka, kultury oraz szeroko pojętej geopolityki, co przejawia się zakresem publikowanych artykułów oraz ukończonym przewodnikiem po Wietnamie, Laosie i Kambodży.

Tłumaczenia prawne w języku wietnamskim - teoria oraz praktyka)

Każda osoba zajmująca się zawodowo tłumaczeniem, czy to pisemnym czy ustnym, po pewnym czasie ma wypracowane zasady oraz pewne reguły pomagające jej tłumaczyć szybciej, bezbłędnie oraz wydajnie. Jednak zawód ten nabiera zupełnie innej dynamiki, kiedy wyżej wymienione zasady są konfrontowane ze światem służb mundurowych czy wymiaru sprawiedliwości np.: sądami lub prokuraturą. Praca dla tych organizacji ma swoją specyfikę i wiele rzeczy, nawet doświadczony tłumacz, musi się nauczyć. Dodatkowo na sali sądowej poziom emocji jest znacznie intensywniejszy. Tu poza frustracją spowodowaną trudnościami znalezienia odpowiedniego ekwiwalentu w tłumaczeniu towarzyszą łzy, złość i furia osób, dla których wykonuje się tłumaczenie. W swojej prezentacji chciałbym zebrać swoje doświadczenia i podzielić się nimi, by praca dla wyżej wymienionych organizacji nie była aż tak stresująca dla tłumacza.

Paulina Kozanecka – Uniwersytet im. Adam Mickiewicza w Poznaniu Wydział Neofilologii. Absolwentka Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu - ukończyła filologię w zakresie etnolingwistyki z językiem chińskim i angielskim oraz prawo. Obecnie jest doktorantką na Wydziale Neofilologii oraz Wydziale Prawa i Administracji UAM. Jej zainteresowania naukowe skupiają się wokół chińskiego prawa prywatnego oraz chińskiego języka prawnego i prawniczego.

Chińska terminologia medyczna z zakresu prowadzenia ciąży

Język chiński jest językiem izolującym pod względem morfologicznym, korzysta on również z niealfabetycznego systemu pisma. Słowa tworzone są na ogół z dwóch znaków, z których każdy niesie osobne znaczenie, a razem posiadają wspólne – odrębne. Fakt ten jest szczególnym utrudnieniem dla tłumacza specjalistycznego, terminy specjalistyczne składają się bowiem często ze znaków używanych w języku potocznym, które odnoszą się do całkiem niezwiązanych ze sobą denotatów. Prawidłowość ta występuje również w języku medycznym. Z uwagi na fakt, iż profesjonalny słownik medyczny chińsko-polski nie jest obecnie dostępny, określenie ekwiwalentów dla poszczególnych terminów stanowić może pewną trudność dla tłumacza. W niniejszym wystąpieniu autorka przedstawi zatem analizę dotyczącą chińskiej terminologii występującej w dokumentacji medycznej związanej z prowadzeniem ciąży. Analizie poddane zostały szczególnie terminy mogące stanowić problem wraz z ich istniejącymi bądź proponowanymi ekwiwalentami.

SEKCJA FRANCUSKA

Dorota Bruś – tłumacz specjalistyczny i wykładowca. Absolwentka Filologii Romańskiej Uniwersytetu Warszawskiego. Od 25 lat prowadzi szkolenia w zakresie specjalistycznego języka francuskiego dla zarządów, wyższej kadry menedżerskiej i pracowników firm i instytucji, w tym m.in. dla: Parlamentu i Komisji Europejskiej, Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie, KPMG, Credit Agricole Bank Polska, Citroën, Deloitte, Dentons, Wardyński i Wspólnicy, Bergerat Monnoyeur, Eneria, Schneider Electric. Odbyla liczne staże i szkolenia językowe we Francji w obszarze prawa, finansów, księgowości i ekonomii. Prowadziła również szkolenia z języka francuskiego specjalistycznego dla uczestników programu „Master HEC en Science de Gestion Approfondies” (MBA) w Szkole Biznesu Politechniki Warszawskiej,

wykładała na UMCS w Lublinie w ramach programu „UMCS dla rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy”- język specjalistyczny. Prowadziła zajęcia w ramach Repetytoriów dla Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych w PT Tepis oraz Lubelskiego Stowarzyszenia Tłumaczy. Od 2004 roku na stałe współpracuje z Francusko-Polską Izbą Gospodarczą, prowadząc szkolenia dla firm w takich obszarach jak: francuski biznesowy, prawniczy, finansowy, tłumaczenia specjalistyczne, księgowość, prawo pracy, postępowanie przed sądami, nieruchomości, bankowość i ubezpieczenia, zamówienia publiczne.

Le cadre juridique et les particularites de l'acte d'avocat

Introduit par la loi du 28 mars 2011 de modernisation des professions judiciaires et juridiques réglementées, l'acte d'avocat a vocation à constater de très nombreux actes juridiques courants. Quel en est le formalisme ? Quels en sont les domaines d'application ? Comment se poursuivent la conclusion et l'exécution de l'acte d'avocat ? Existe-t-il des points communs entre l'acte authentique et l'acte d'avocat ? Peut-on parler des formules types de mentions d'acte d'avocat ? Autant de questions à se poser pour mieux appréhender cet instrument relativement nouveaux et

---

de plus en plus utilisé pour accroître la sécurité juridique des actes rédigés. Un court aperçu de la question basé sur quelques exemples concrets.

Dr. Pascal Eechout – est un spécialiste de médecine générale, spécialiste de *gynécologie-obstétrique*, lauréat de la Faculté de Médecine Necker-Enfants Malades (Paris V). Thèse pour le doctorat en médecine soutenue en 1989 : L'oligoamnios au troisième trimestre vu d'un centre néonatal. Médaille de bronze de la Faculté. Consultant de l'hôpital Św. Zofia à Varsovie depuis 1993. Médecin accrédité des Ambassades de France et de Belgique en Pologne depuis 1995.

Vaccinations, certificats de vaccination et prevision sur le vaccin contre coronavirus

---

Marta Paleczna – tłumacz przysięgły języka hiszpańskiego, doktorantka na Wydziale Filologicznym UJ

75 lat później. Jak opowiadać o niemieckim obozie koncentracyjnym w Polsce cudzoziemcom

Rosnąca liczba odwiedzających Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau (PMAB) sprawia, że liczba Edukatorów (licencjonowanych oficjalnych przewodników) może być niewystarczająca, by zaspokoić potrzeby zorganizowanych grup. W przypadku braku dyspozycyjności

Edukatora uprawnionego do oprowadzania w danym języku, grupa może zarezerwować Edukatora oprowadzającego w języku polskim, a następnie zatrudnić tłumacza ustnego, którego zadaniem będzie przekładanie informacji przewodnickich. Czy słownictwo obozowe i specjalistyczne podczas przekładu ustnego wykonywanego dla zwiedzających PMAB stanowi problem dla tłumaczy?

Anna Kapral - Expert Judiciaire Traducteur- Interprète en polonais Assermenté près la Cour d'Appel de Paris „L'expérience et le rôle de l'expert traducteur – interprète dans une procédure pénale en France”

Tłumacz pisemny / tłumacz ustny, jako dwie odrębne kompetencje figurujące w dwóch różnych rubrykach na liście biegłych sądowych we Francji; specyfika tłumaczeń ustnych wykonywanych na Policji, w prokuraturze, w sądzie, Żandarmerii, a także tłumaczenie ekspertyz wykonywanych przez biegłych psychiatrów we francuskich zakładach karnych: jak radzić sobie i reagować w różnych sytuacjach, w jakich może znaleźć się tłumacz podczas powierzonej mu misji.

L'expérience et le rôle de l'expert traducteur – interprète dans une procédure pénale en France

Commandant Luc Garidi - Komendant i Szef Biura PAF (Police aux Frontières), byłego Komendanta głównej "bigade des stupefiants de Paris" - 36 quai des Orfevres), który po 30 latach pełnienia funkcji w tej brygadzie, korzystając często z usług tłumaczy, mógłby podzielić się interesującymi informacjami w tej kwestii. „Travail aux cotés des interprètes »

Myszę, że interesujące byłoby wysłuchać tłumacza wykonującego prace oraz funkcjonariusza, który często korzystał z usług tłumaczy w różnych językach.

Travail aux cotés des interprètes

dr Piotr Pieprzyc – asystent w Instytucie Neofilologii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, zastępca notarialny w Izbie Notarialnej w Krakowie, Absolwent Wydziału Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Wydziału Prawa, Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu w Orleanie, Wydziału Językoznawstwa Uniwersytetu Stendhala w Grenoble oraz Wydziału Filologicznego UP w Krakowie.

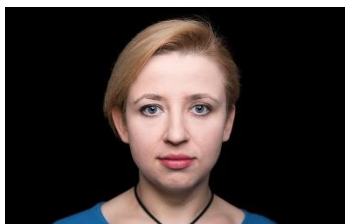
Problem ekwiwalencji terminów z zakresu polskiego i francuskiego prawa zobowiązań - analiza wybranych przypadków

Prawo zobowiązań jest działem prawa cywilnego, którego podstawową funkcją jest regulowanie obrotu majątkowego między podmiotami prawa cywilnego, jak również prawna ochrona korzystania z dóbr i usług. Teksty z zakresu prawa zobowiązań – różnego rodzaju umowy i oświadczenia – są dokumentami powszechnie stosowanymi w obrocie cywilnoprawnym w Polsce i we Francji.

Celem prezentacji jest analiza prawnojęzykowa najczęściej zawieranych umów cywilnoprawnych oraz terminologii zawartej w tych dokumentach w języku polskim i francuskim, dotyczącej nazw umów, uczestników obrotu i stosowanych w praktyce instytucji prawnych. Autor przedstawi również różnice pomiędzy przepisami prawa zobowiązań obu systemów prawnych, mające wpływ na proces tłumaczeniowy i dobór odpowiednich ekwiwalentów.

SEKCJA HISPANİSKA

---

dr Paulina Nalewajko – Koordynator specjalności Iberystyka na Uniwersytecie SWPS, literaturoznawca i tłumacz, specjalista w zakresie literatury i kultury latynoamerykańskiej. Interesują ją także zagadnienia związane z językoznawstwem kognitywnym, filozofią kultury i praktyką przekładu.

Ma doświadczenie praktyczne zarówno w tłumaczeniach pisemnych (literatura popularnonaukowa z serii National Geographic, self-publishing), jak i ustnych, m.in. tłumaczenie na zlecenie Biura Handlowego ProChile przy Ambasadzie Chile). Współpracowała z firmami polskimi, hiszpańskimi i amerykańskimi działającymi w różnych sektorach gospodarki.

Piotr Jarco – Tłumacz języka angielskiego i hiszpańskiego, specjalista DTP.

Jako tłumacz języka angielskiego od ponad 20 lat zajmuje się tłumaczeniami technicznymi i marketingowymi z dziedziny technologii IT, specjalizując się w branży centrum danych. Pracę tłumacza łączy z przygotowywaniem tłumaczonej dokumentacji do publikacji elektronicznej i drukowanej.

Jako tłumacz języka hiszpańskiego rozwija projekt promujący niezależne pisanstwo z krajów hiszpańskojęzycznych w Polsce w modelu selfpublishingu

Self-publishing po hiszpańsku i tłumacz-wydawca

Branża wydawnicza przez ostatnie 500 lat istnienia opierała się istotnym zmianom technologicznym. Wraz z pojawieniem się Internetu, nowych narzędzi i form komunikacji branża ta przeżywa przełomowe zmiany. Najważniejszą z nich jest powstanie nowego nośnika treści jakim jest e-book, a wraz z nim pojawienie się nowego modelu wydawniczego: „self-publishingu”, zakładającego eliminację pośredników i bezpośrednią komunikację autor-czytelnik. W tym modelu autor-wydawca bierze na siebie odpowiedzialność za całość procesu: od stworzenia samego dzieła poprzez jego redakcję i projekt graficzny po publikację utworu oraz marketing i sprzedaż. Poszczególne etapy realizuje samodzielnie, korzystając z darmowych lub niskokosztowych narzędzi dostępnych w sieci lub zlecając je stronom trzecim i w ten sposób staje się autorem-przedsiębiorcą. Nowy model publikacji stwarza również nieistniejące do dziś możliwości dla tłumacza. Nie ogranicza jego roli do tradycyjnego zleceńbiorcy i wykonawcy przekładu, ale umożliwia podejmowanie proaktywnych działań w charakterze tłumacza-agenta literackiego lub rozwijanie wraz z autorem modelu samowydawniczego i występowanie w roli tłumacza-wydawcy. Nowy paradygmat wydawniczy wymaga jednak gruntownej zmiany *modus operandi* tłumacza w wielu aspektach jego działalności. W naszym wystąpieniu poruszamy najważniejsze zagadnienia związane z nową rolą tłumacza.

Aleksandra Karasiewicz – tegoroczna absolwentka Instytutu Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego. Tytuł magistra uzyskała na podstawie dysertacji zatytułowanej „(In)traducibilidad de la realidad política chilena a partir del análisis de la versión original y polaca de la Constitución Política de la República de Chile”.

Wybrane problemy terminologiczne z zakresu tłumaczenia konstytucji chilijskiej na język polski.

W ramach wystąpienia przedstawione zostaną propozycje translatorskie związane z przekładem na język polski wybranych chilijskich terminów o charakterze prawnym i prawniczym, polityczno-geograficznym a także odnoszących się do podziału administracyjnego, które pojawiają się w określonych kontekstach w obrębie tekstu Konstytucji Politycznej Republiki Chile. Z tekstu niniejszego aktu prawnego została wyselekcjonowana leksyka, która stanowi największe wyzwania dla polskiej tłumaczki konstytucji chilijskiej. Zaprezentowane zostaną terminy, które scharakteryzować można jako esencję chilijskości, ponieważ odnoszą się wyłącznie do chilijskiej rzeczywistości polityczno-prawnej. Trudność w przetłumaczeniu terminologii spowodowana jest znaczącymi różnicami systemowymi między Chile oraz Polską. W związku z tym, w większości omawianych przypadków chilijskie pojęcia są co do zasady nieprzetłumaczalne na język polski. Nieprzetłumaczalność nie zwalnia jednak tłumacza z podjęcia próby przybliżenia odbiorcy tekstu docelowego pojęć i konceptów funkcjonujących w języku tekstu wyjściowego. Takiego zadania podjęła się Agnieszka Wojtyczek-Bonnand, dokonując przekładu konstytucji chilijskiej na język polski. Jej tłumaczenia chilijskich terminów zostaną poddane ewaluacji pod względem ich poprawności oraz adekwatności.

Dra. Agata Joanna Kornacka – Instituto de Lingüística Aplicada
Universidad de Varsovia

Apuñalar, acuchillar, abofetear... Palabras que dejan cicatrices.

Inspirándome en el artículo de Konrad Kruczkowski, publicado en la revista *Focus* y titulado *En busca de la frase más triste del mundo**, me propongo presentar la impresionante variedad lingüística del vocabulario (sustantivos, verbos y expresiones enteras) relacionado con el daño físico, haciendo hincapié en su traducción del español al polaco.

Además, quisiera adentrarme en el campo semántico del *golpe* para proponer una clasificación del mismo. En la parte explicativa de mi ponencia me remitiré a una serie de ejemplos que, a la vez, podrán tratarse como una tarea de traducción.

*[https://www.focus.pl/artykul/w-poszukiwaniu-najsmutniejszego-zdania-](https://www.focus.pl/artykul/w-poszukiwaniu-najsmutniejszego-zdania-wiata?fbclid=IwAR2pN6HZf7pTHX5TchOkNJJJR0SnR9CdXQxE_FSNF3nz4l77UrRCOvDOFU)

[wiata?fbclid=IwAR2pN6HZf7pTHX5TchOkNJJJR0SnR9CdXQxE_FSNF3nz4l77UrRCOvDOFU](https://www.focus.pl/artykul/w-poszukiwaniu-najsmutniejszego-zdania-wiata?fbclid=IwAR2pN6HZf7pTHX5TchOkNJJJR0SnR9CdXQxE_FSNF3nz4l77UrRCOvDOFU)

Anna Poławska – tłumaczka przysięgła języka hiszpańskiego z wieloletnim doświadczeniem w pracy dla firm hiszpańskich, kancelarii prawnych, biur tłumaczeń, banków i klientów indywidualnych. Specjalizuje się w przekładzie pisemnym, m.in. tekstów z dziedziny prawa, finansów, zamówień publicznych i obrotu nieruchomościami. Pracuje także jako lingwista dla firm z branży technologicznej oraz prowadzi zajęcia z tłumaczeń specjalistycznych i warsztaty przekładu dla studentów filologii hiszpańskiej. Absolwentka iberystyki na UW oraz Interdyscyplinarnego Podyplomowego Studium Kształcenia Tłumaczy w Instytucie Lingwistyki Stosowanej.

Diabeł tkwi w szczegółach, czyli kilka słów o tłumaczeniu dokumentów z rejestrów stanu cywilnego krajów hiszpańskojęzycznych.

Akty urodzenia, zawarcia małżeństwa czy zgonu to dokumenty, z którymi każdy tłumacz przysięgły na pewno ma do czynienia chociażby od czasu do czasu. Kilka słów o tym, dlaczego tłumacząc akt urodzenia nie wolno się spieszyć i o tym, co jest istotne dla polskiego odbiorcy, którym najczęściej jest Urząd Stanu Cywilnego. Przypomnimy podstawowe zasady dotyczące tłumaczenia tych dokumentów, które – na pierwszy rzut oka – należą do najprostszych, ale i w nich zdarzają się słowa, nazwy czy zwroty, o które można się potknąć.

Alicja Serafin (UW) – absolwentka prawa i iberystyki na UW, Szkoły Prawa Hiszpańskiego na UW oraz IPSKT na UW, stypendystka na Uniwersytecie Sewilskim 2017/18, zawodowo zajmuje się prawem UE (zwłaszcza prawem własności intelektualnej oraz tłumaczeniami w tym zakresie), doktorantka na Wydziale Prawa UW, gdzie realizuje komparatystyczną pracę doktorską pod tytułem: *Nowe polityki równości płci? – rozwiązania prawne w Polsce, Hiszpanii i wybranych państwach UE*.

Traductor(a) vs la Propiedad Intelectual en la UE - o tłumaczeniach z zakresu unijnego prawa własności intelektualnej na przykładzie rozstrzygnięć EUIPO w Alicante.

Tematem wystąpienia będzie specyfika tłumaczeń z zakresu unijnego prawa własności intelektualnej. W prezentacji przedstawione zostaną podstawowe zagadnienia terminologiczne z dziedziny polskiego i hiszpańskiego prawa własności intelektualnej przez pryzmat rozstrzygnięć Europejskiego Urzędu do spraw Własności Intelektualnej w Alicante oraz orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu, jak również polskich i hiszpańskich sądów ds. własności intelektualnej. Prelegentka na przykładzie wybranego orzecznictwa oraz przepisów unijnych dyrektyw z zakresu *propiedad intelectual* omówi rolę, jaką odgrywają polskie i hiszpańskie urzędy patentowe oraz instytucje zajmujące się szeroko pojętą ochroną praw własności intelektualnej. Na koniec, w telegraficznym skrócie przedstawiony zostanie obecny status prawny pojęcia przekładu jako tzw. „drugiego autorstwa” w kontekście różnego rodzaju tłumaczeń.

Dorota Twardo – absolwentka iberystyki na UW, członek zwyczajny PT Tepis, od listopada 2014 r. tłumacz przysięgły jęz. hiszpańskiego, przez osiem lat tłumacz w firmie budowlanej z kapitałem hiszpańskim, specjalizującej się w budowie dróg i mostów (Dragados/Polaqua). Lektor hiszpańskiego w szkołach językowych. Wykonuje zarówno tłumaczenia ustne (symultaniczne i konsekutywne), jak i pisemne.

Żółty i czerwony: terminologia FIDIC w polskiej i hiszpańskiej wersji językowej

Celem wystąpienia jest przyjrzenie się terminologii FIDIC w polskiej i hiszpańskiej wersji językowej: po krótkim omówieniu, co to są warunki kontraktowe FIDIC i czym różni się tzw. FIDIC żółty od czerwonego, przeanalizujemy wybrane fragmenty warunków FIDIC w wersji polskiej i hiszpańskiej pod kątem stosowanego słownictwa i konstrukcji gramatycznych. Pamiętając, że sam FIDIC uważa za oficjalną i autentyczną jedynie wersję angielską, spojrzymy na analizowane fragmenty krytycznym okiem, wyłapując niekonsekwencje w stosowaniu niektórych terminów i zastanawiając się, czy „można było lepiej”. Wystąpienie ukierunkowane będzie na terminologię uniwersalną, przydatną w różnego rodzaju tłumaczeniach, nie tylko tych z zakresu inwestycji infrastrukturalnych.

Ewa Urbańczyk – doktorantka w Instytucie Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego. Przygotowuje rozprawę doktorską dotyczącą problematyki przekładu specjalistycznego, analizując specyfikę języka prawniczego wyroków sądowych hiszpańskich i polskich. Dotychczasowe publikacje: artykuł „Język orzeczeń sądowych a językowy obraz świata”, publikacja w tomie pokonferencyjnym „Neofilologia: perspektywy transdyscyplinarności”; artykuł „Binomios fraseológicos como problema en la traducción jurídica del español al polaco”, publikacja rozdziału w tomie monograficznym „Las lenguas ibéricas en la traducción y la interpretación”.

dr Katarzyna Popek-Bernat – tłumacz przysięgły języka hiszpańskiego, adiunkt w Instytucie Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego, kierownik Pracownik Teorii i Praktyki Przekładu w ww. jednostce, współpracownik Interdyscyplinarnego Podyplomowego Studium Kształcenia Tłumaczy ILS UW oraz Katedry Iberystyki Uniwersytetu SWPS. Praktykę tłumaczeniową łączy z badaniami naukowymi z pogranicza językoznawstwa i translatoryki oraz prowadzeniem zajęć dydaktycznych dla studentów z zakresu teorii, krytyki i historii przekładu oraz różnych odmian przekładu specjalistycznego.

Ewa Urbańczyk, dr Katarzyna Popek-Bernat

Użycie *gerundio* stanowi jedną z najważniejszych charakterystyk stylu hiszpańskich tekstów prawniczych, a ze względu na częstotliwość występowania tej formy czasownikowej Bayo Delgado (1997: 29) nazywa ją „cementem” scalającym język prawniczy. Forma ta zwykła sprawiać trudności w przekładzie na język polski – między innymi ze względu na brak jej dokładnego ekwiwalentu w języku docelowym. Tłumaczom specjalistycznym nie ułatwia zadania także brak prac porównawczych poświęconych tejże tematyce – jedną z niewielu jest artykuł Pawłowskiej (2012), w którym autorka porównuje *gerundio* z polską formą imiesłowu.

Główną trudnością w przekładzie *gerundio* w języku prawniczym bardzo często okazuje się jednak przede wszystkim niejasny kontekst użycia tej formy. Potwierdzają to także autorzy licznych prac poświęconych hiszpańskiemu językowi prawa, którzy podnoszą, iż jest to forma nadużywana lub używana niepoprawnie (Alcaraz Varó y Hughes [2009: 105-106], Gutiérrez Álvarez [2010: 5]).

Niniejszy referat ma przede wszystkim praktyczny wymiar: analiza konstrukcji *gerundio* została oparta na treści oryginalnych hiszpańskich dokumentów (omawiane przykłady pochodzą z losowo wybranych dwudziestu pięciu hiszpańskich wyroków sądowych w postępowaniu cywilnym). Praca zawiera zwięzłe omówienie teorii dotyczącej użycia *gerundio* w języku hiszpańskim – poprawne oraz nienormatywne konteksty zastosowania tej formy (ze szczególnym naciskiem na te drugie – a wśród nich *gerundio de posterioridad*, *gerundio de consecuencia*, *gerundio ilativo* oraz *gerundio de complemento de nombre*), a także propozycję wyodrębnienia konkretnych kategorii *gerundio*, które w dalszej części pracy zostały zilustrowane przykładami z wybranych dokumentów z korpusu pracy, a także dokładnie omówione. Referat porusza kwestie wpływu nienormatywnego zastosowania *gerundio* na możliwe błędy w przekładzie na język polski. Celem pracy jest także próba zaprezentowania modelowych tłumaczeń wybranych problematycznych przykładów.

SEKCJA NIEMIECKA

Beata Sadziak – absolwentka Instytutu Germanistyki UW i IPSKT w ILS UW, tłumacz przysięgła języka niemieckiego, tłumacz urzędowa i sądowa akredytowana przy Sądzie Wyższym kantonu Zurych dla języków roboczych polskiego i niemieckiego, prezes Zagranicznego Koła PT TEPIS. Od 8 lat prowadzi biuro tłumaczeń w Zurychu.

Ślub i rozwód w Szwajcarii

Celem warsztatów jest prezentacja istotnych informacji na temat ślubu i rozwodu w Szwajcarii z perspektywy tłumacza. W części teoretycznej zostaną omówione procedury zawarcia związku małżeńskiego oraz uzyskania rozwodu. W części praktycznej uczestnicy zmierzą się z tłumaczeniem wybranych tekstów.

dr Magdalena Łomzik – adiunkt w Katedrze Językoznawstwa Niemieckiego Instytutu Neofilologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz czynny tłumacz przysięgły języka niemieckiego. Prowadzi zajęcia z przekładu pisemnego i ustnego, korespondencji handlowej, praktycznej nauki języka niemieckiego oraz gramatyki opisowej języka niemieckiego. Jej zainteresowania naukowe związane są z tłumaczeniem poświadczonym, w szczególności dokumentów urzędowych. Od 2018 roku członek projektu grantowego „Małopolska Chmura Edukacyjna – nowy model nauczania”, ponadto członek Polskiego Towarzystwa Lingwistyki Stosowanej, Krakowskiego Towarzystwa Popularyzowania Wiedzy o Języku TERTIUM oraz Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS.

Polskie nazwy świadczeń dla rodzin z dziećmi w tłumaczeniu

Dzięki polskiej polityce prorodzinnej rodziny z dziećmi mogą obecnie liczyć na większe wsparcie finansowe niż jeszcze parę lat wcześniej, gdyż pulę świadczeń obejmującą dotychczas przyznawany zasiłek rodzinny z dodatkami powiększono o świadczenie rodzicielskie, wychowawcze oraz świadczenie „Dobry start”. Nazwy nowo wprowadzonych świadczeń przyczyniły się jednak do chaosu terminologicznego ze względu na mnogość różnych świadczeń i ich podobne nazewnictwo. Celem warsztatów jest zapoznanie się ze świadczeniami przyznawanymi w Polsce i w krajach niemieckojęzycznych oraz omówienie możliwych ekwiwalentów polskich nazw świadczeń dla rodzin z dziećmi.

dr Edyta Grotek – kulturologistka, wykładowczyni akademicka (Katedra Języka Niemieckiego, Japońskiego i Translatoryki, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Mikołaja Kopernika), tłumacz przysięgła języka niemieckiego, tłumacz konferencyjna. Prowadzi warsztaty i szkolenia dla tłumaczy i dydaktyków przekładu, zarówno dla uniwersytetów i szkół wyższych w Polsce i Niemczech jak i dla stowarzyszeń i instytucji, także w projektach unijnych.

Stylometria w służbie tłumacza. O spójności tekstu wyjściowego i docelowego na przykładzie tłumaczenia przez język trzeci

Stylometria i związane z nią narzędzia powstały z myślą o ustalaniu autorstwa nowoodkrytych anonimowych tekstów poprzez porównanie ich z tekstami znanymi. Czy może ona pomóc tłumaczowi i być wykorzystywana w naszej pracy? Tematem referatu jest zastosowanie dostępnych narzędzi stylometrycznych w pracy tłumacza. Problematyka zostanie przedstawiona na przykładzie tekstu literackiego, tłumaczonego z języka chińskiego na polski poprzez język niemiecki. Omówione zostaną elementy, techniki i strategie, wpływające na spójność tekstu docelowego w porównaniu z tekstem wyjściowym

mec. Konrad Schampera – Rechtsanwalt – partner w SDZLEGAL SCHINDHELM, jednej z wiodących kancelarii prawnych działających na Dolnym Śląsku od 2003 roku. W kancelarii kieruje działem German Desk. Mec. Konrad Schampera studiował prawo na Uniwersytecie Reńskim im. Friedricha Wilhelma w Bonn w latach 1988 - 1994.

Następnie ukończył aplikację prawniczą w Sądzie Rejonowym w Bochum. W latach 1997 - 2002 był niezależnym adwokatem w Sądzie Rejonowym w Cottbus, a w latach 2000 - 2002 był wpisany na listę adwokatów przy Sądzie Rejonowym w Dreźnie. Od 2003 roku jest wpisany na listę adwokatów przy Sądzie Okręgowym w Poczdamie. W tym samym roku mec. Konrad Schampera został wpisany na listę prawników zagranicznych przy Okręgowej Radzie Adwokackiej we Wrocławiu. W latach 2000 - 2002 był partnerem zarządzającym w międzynarodowej kancelarii prawnej we Wrocławiu. Mec. Konrad Schampera jest sędzią arbitrażowym w Sądzie Arbitrażowym przy Polsko-Niemieckiej Izbie Przemysłowo-Handlowej (AHK) w Warszawie. Więcej informacji znajdą Państwo na stronie internetowej kancelarii www.schindhelm.com

Niemieckie umowy handlowe - aspekty praktyczne

Mec. Konrad Schampera przeanalizuje wraz z uczestnikami spotkania umowę niemiecką przede wszystkim pod kątem jej tłumaczenia na język polski. W umowie pojawią się fragmenty, które często są problematyczne dla tłumaczy. Omówione zostaną również najważniejsze klauzule umowne. Następnie przewidziane są pytania od uczestników. Jest to wspaniała okazja do merytorycznego spotkania z doświadczonym niemieckim adwokatem (Rechtsanwalt), Partnerem Zarządzającym w kancelarii świadczącej usługi dla klientów w kraju i za granicą.

SEKCJA ROSYJSKA

---

dr Larysa Kołobkova – Federacja Rosyjska, Kaliningrad, wykładowca języka polskiego, tłumacz języka polskiego i rosyjskiego, dyrektor ds. kluczowych klientów w OOO AKTIV

Современная русская речь – лексико-грамматические предпочтения, часть II

Продолжение разговора о речевых фактах, которые отражают направления развития русского языка, в контексте задач переводчика в его движении от смысла к смыслу. Изменилась (деформировалась?) русская ценностная картина мира, и это неизбежно отражается и закрепляется в языке.

---

dr Edward Szędzielorz – TP, członek ekspert PT TEPIS, wykładowca na studiach podyplomowych dla tłumaczy (IPSKT ILS UW)

Czy rosyjskie świadectwo to polskie świadectwo? (z praktyki sporządzania tłumaczeń poświadczonych)

Tytułowe pytanie jest pretekstem do rozważań nad istotną kwestią tłumaczenia na język polski rosyjskich terminów z zakresu szeroko rozumianego prawa. Autor dzieli się swoim doświadczeniem, którego istota w tym przypadku sprowadza się do wyboru właściwej techniki tłumaczeniowej, zwłaszcza w przypadku braku ekwiwalentu w języku docelowym.

---

mec. Natalia Wasilenko – b. rosyjski adwokat, TP, biegły sądowy z zakresu obszaru prawa byłego ZSRR przy Sądzie Okręgowym w Warszawie, wykładowca na studiach podyplomowych dla tłumaczy (IPSKT ILS UW)

Typowe klauzule umowne w polsko-rosyjskim obrocie gospodarczym

Klauzule umowne sporządzane są zarówno przez polską, jak i rosyjską stronę umowy handlowej. Ich zadaniem jest precyzyjne określenie praw i obowiązków stron zawierających umowy oraz zastosowanie sprawdzonych i bezpiecznych rozwiązań umownych. Prawidłowe tłumaczenie klauzul ma wpływ na bezkonfliktową, owocną współpracę stron, świadczy także o wysokim poziomie merytorycznym tłumacza.

Janusz Poznański – TP, członek ekspert PT TEPIŚ, b. ławnik Sądu Okręgowego w Warszawie, autor książki *Tłumacz w postępowaniu karnym*, wykładowca na studiach podyplomowych dla tłumaczy (IPSKT ILS UW)

Fałszywi przyjaciele tłumacza – terminy homonimiczne w polskim i rosyjskim prawie karnym

Fałszywi przyjaciele tłumacza to para słów lub wyrażeń w dwóch językach, które brzmią tak samo lub podobnie, lecz mają odmienne znaczenie. Zdarza się, że tłumacze, którzy nie znają terminologii z prawa karnego, wybierają w języku docelowym słowa brzmiące tak samo (podobnie) w nadziei, że mają takie samo znaczenie. Konsekwencje takich błędów mogą być poważne.

SEKCJA UKRAIŃSKA

Lilia Kucharska (Warszawa) – tłumaczka pisemna i ustna języka ukraińskiego i rosyjskiego z wieloletnim doświadczeniem w przekładzie tekstów specjalistycznych, absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego, specjalizująca się w tematach związanych m. in. z prawami człowieka, rozwojem sektora pozarządowego i samorządem terytorialnym.

Polska i ukraińska terminologia dotycząca reformy decentralizacyjnej i samorządu terytorialnego

Tematyka samorządu terytorialnego jest niezwykle aktualna ze względu na rozpoczętą w 2014 roku i trwającą w dalszym ciągu na Ukrainie reformę decentralizacyjną, a co za tym idzie, pojawienie się nowych pojęć i terminów z nią związanych. Podczas warsztatów uczestnicy zapoznają się z krótką historią rozwoju, założeniami, zasadami i praktyką funkcjonowania samorządu terytorialnego na Ukrainie i w Polsce. Zostanie omówiona między innymi ukraińska reforma administracyjno-terytorialna, nowa, trójstopniowa struktura samorządów, ich nowe kompetencje i organy, a także najważniejsza terminologia w tej dziedzinie w języku polskim i ukraińskim. Podczas warsztatów prelegentka odwoła się do własnych doświadczeń translatorskich, opowie o terminach przysparzających trudności. Wspólnie z uczestnikami zostanie też przygotowany odpowiedni glosariusz.

Daryna Soldatenko (Warszawa) – tłumacz przysięgły języka ukraińskiego i rosyjskiego, absolwentka Narodowego Uniwersytetu Prawniczego im. Jarosława Mądrego (Charków, Ukraina) oraz Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego (kierunek: prawo finansowe i skarbowość), prowadziła zajęcia z podstaw prawa ukraińskiego oraz warsztaty przekładowe w Lingwistycznej Szkole Wyższej, a także wykłady i warsztaty w ramach Laboratorium Tłumaczeń Specjalistycznych PT TEPIŚ – „Expertus”.

Polska i ukraińska terminologia z zakresu ubezpieczeń

Podczas warsztatów zostaną poruszone najważniejsze zagadnienia dotyczące ubezpieczeń: ich istota, podstawowe informacje o umowie ubezpieczeniowej oraz polisie jako dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczeniowej, a także wybrane rodzaje ubezpieczeń. Zostanie omówiona polska i ukraińska terminologia stosowana w dziedzinie ubezpieczeń oraz zagadnienia, na które należy zwrócić uwagę przy tłumaczeniu polskich i ukraińskich dokumentów zawierających taką terminologię.

---

dr Marta Zambrzycka (Warszawa) – tłumacz przysięgły języka ukraińskiego od 2018 roku, adiunkt w Katedrze Ukrainistyki UW, wykładowca w Szkole Wyższej Lingwistycznej, lektorka w Szkole Języków Wschodnich UW. Współautorka podręczników do nauki języka ukraińskiego "Z ukraińskim na Ty" (cz. 1 i 2, Warszawa-Iwano-Frankiwnsk 2013, 2014), *Культура і традиції Українців: з минулого в сучасність. Підручник із завданнями*, Warszawa 2018)

Odmiana imion i nazwisk w tłumaczeniach polsko-ukraińskich i ukraińsko-polskich

Referat wygłoszony zostanie w języku polskim. Tematem referatu będzie pisownia oraz odmiana nazwisk i imion w tłumaczeniach ukraińsko-polskich i polsko-ukraińskich. Uwzględnione zostaną podstawowe informacje o transliteracji, zapisie i zasadach odmiany nazw własnych w języku polskim i ukraińskim. W referacie omówione zostaną również błędy w odmianie nazwisk i imion, zebrane podczas pracy tłumacza, występujące przede wszystkim w dokumentach urzędowych i sądowych.

Kateryna Ferdyn (Warszawa) – absolwentka studiów magisterskich w zakresie przekładu na Ukrainie, studiów podyplomowych IPSKT na UW, tłumacz przysięgły języka rosyjskiego (2012)

i ukraińskiego (2013). Tłumacz konferencyjny, wykładowca studiów podyplomowych dla tłumaczy w zakresie przekładu z użyciem narzędzi CAT.

Tłumacz przysięgły podczas czynności notarialnych na przykładzie najczęściej spotykanych przypadków w praktyce tłumacza przysięgłego (umowy sprzedaży udziałów, pełnomocnictwa, umowy spółki)

Jak tłumacz powinien zachować się u notariusza? W jaki sposób ma wykonywać tłumaczenie? W jaki sposób powinien współpracować z notariuszem, a w jaki z klientem? Podczas warsztatu omówimy te i inne ważne kwestie i wspólnie opracujemy słownictwo, z którym najczęściej ma do czynienia tłumacz przysięgły oraz poruszymy kilka mniej szablonowych kwestii podczas tłumaczenia ustnego w kancelarii notarialnej.

SEKCJA WŁOSKA

---

dott. Roberto Privitera – radca prawny, ukończył z wyróżnieniem Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego oraz Wydział Prawa Università degli Studi di Catania, kierownik Szkoły Prawa Włoskiego i Europejskiego UW. Specjalizuje się w prawie gospodarczym, prawie spółek, kontraktach oraz prawie rodzinnym i międzynarodowych postępowaniach spornych. Prowadzi również obsługę klientów włoskojęzycznych. Przez ponad dekadę wykładowca prawa handlowego w ramach School of Polish Law na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Występował jako prelegent podczas licznych konferencji oraz szkoleń z zakresu prawa polskiego i włoskiego oraz włoskiego języka prawniczego (m.in. jako prowadzący intensywny kurs tłumaczeń prawniczych oraz repetytoria dla tłumaczy organizowane przez PT TEPIŚ).

Wykład z możliwością zadawania pytań: "Postępowanie zabezpieczające w prawie cywilnym oraz karnym Włoch i Polski: struktura, podobieństwa i różnice, podstawowe pojęcia oraz pułapki przekładu"

Agnieszka Michalska-Rajch – absolwentka Filologii Romańskiej Uniwersytetu Łódzkiego. Tłumacz przysięgły języków włoskiego i francuskiego. Specjalizuje się w tłumaczeniach prawniczych i ekonomicznych, zarówno pisemnych, jak i ustnych. Członkini Związku Zawodowego Tłumaczy Przysięgłych. Od 2015 roku wykłada przedmioty związane z tłumaczeniami i translatoryką w Zakładzie Italianistyki przy Instytucie Filologii Romańskiej Uniwersytetu Łódzkiego.

Warsztat tłumaczenia prawniczego: podstawowe pojęcia z zakresu prawa wekslowego w tłumaczeniu tekstów polskich i włoskich

---

adw. Joanna von Boetticher – adwokat, absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, absolwentka Szkoły Prawa Włoskiego i Szkoły Prawa Brytyjskiego Uniwersytetu Warszawskiego oraz Podyplomowych Studiów Zamówień Publicznych Uniwersytetu Warszawskiego. Stypendystka programu Erasmus na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Parmie. Autorka tłumaczenia ustawy – prawo zamówień publicznych na język włoski wydane przez Wydawnictwo CH Beck. Mediator przy Międzynarodowym Centrum Mediacji. Specjalizuje się w prawie zamówień publicznych, prawie handlowym, prawie pracy.

Warsztat tłumaczenia prawniczego: Nowa terminologia prawna i prawnicza w prawie handlowym i prawie pracy w związku ze zmianami legislacyjnymi mającymi na celu przeciwdziałanie epidemii COVID 19 na przykładach polskich i włoskich aktów prawnych.

Szkolenie zostanie poświęcone tłumaczeniu fragmentów umów, pozwów, regulaminów z zakresu prawa handlowego i prawa pracy przy szczególnym uwzględnieniu nowej terminologii pojawiającej się w aktach prawnych wydanych w Polsce i we Włoszech, mających przeciwdziałać epidemii Covid 19.

---

dr hab. Agnieszka Woch, prof. UŁ – profesor nadzwyczajny w Zakładzie Językoznawstwa Romańskiego Uniwersytetu Łódzkiego, romanistka, italianistka, językoznawca, teoretyk i praktyk przekładu specjalistycznego, autorka ponad 40 publikacji z zakresu analizy dyskursu, pragmatyki, przekładu i języków specjalistycznych.

Warsztat tłumaczenia medycznego: dokumentacja medyczna i choroby zakaźne.

Warsztat obejmie tłumaczenie tekstów z zakresu diagnostyki i terapii schorzeń (fragmenty karty szpitalnej: wywiad lekarski, przebieg choroby, rozpoznanie, zalecenia) oraz chorób zakaźnych. Uczestnicy otrzymają glosariusz terminów medycznych oraz listę przydatnych materiałów do tłumaczeń z tej dziedziny.

Łukasz Szubiński – tłumacz konferencyjny języków: polskiego, angielskiego, niemieckiego i włoskiego. Absolwent Instytutu Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego. Członek zarządu Polskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Konferencyjnych. Członek Stowarzyszenia Tłumaczy Konferencyjnych w Niemieckim Stowarzyszeniu Tłumaczy. Trener tłumaczenia symultanicznego w Uniwersytecie SWPS, szkoleniowiec w sekcji włoskiej PT TEPIŚ. Praktyk: 11 lat aktywności na polu tłumaczeń ustnych, setki dni pracy w kabinie i z notesem na rzecz biznesu oraz instytucji (m.in. kilkadziesiąt tłumaczeń ustnych dla kierownictwa resortu cyfryzacji).

Warsztat tłumaczenia ustnego: tłumaczenia liaison i a vista z obszaru cyfryzacji.

Warsztat obejmie ćwiczenia z tłumaczenia liaison i a vista w oparciu o materiały w językach polskim i włoskim skupiające się na najważniejszych obecnie zagadnieniach z obszaru cyfryzacji w polityce polskiej, włoskiej i unijnej. Poruszone będą takie tematy jak np. Jednolity Rynek Cyfrowy, telekomunikacja i rozwój sieci czy cyberbezpieczeństwo. Uczestnicy otrzymają glosariusz do omawianych treści oraz propozycje ćwiczeń przydatnych we wskazanych trybach tłumaczenia.

Warsztaty „bonusowe”

---

dr Edyta Grotek – kulturologistka, wykładowczyni akademicka (Katedra Języka Niemieckiego, Japońskiego i Translatoryki, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Mikołaja Kopernika), tłumacz przysięgła języka niemieckiego, tłumacz konferencyjna. Prowadzi warsztaty i szkolenia dla tłumaczy i dydaktyków przekładu, zarówno dla uniwersytetów i szkół wyższych w Polsce i Niemczech jak i dla stowarzyszeń i instytucji, także w projektach unijnych.

O tempora, o traductores! Czas w pracy tłumacza

Jedną z kompetencji, uznawanej w sieci EMT za konieczną w kształceniu tłumaczy, jest kompetencja rynkowa, nazywana też kompetencją świadczenia usług (Dienstleistungskompetenz, Service provision). I choć nie wyszczególniono tu wprost elementu planowania i zarządzania czasem, to jest to bez wątpienia ważna składowa tej kompetencji głównej, zwłaszcza w małych biurach i w przypadku freelancerów. Podczas warsztatów zastanowimy się nad wielością czasów, przyjrzymy się podstawowym przelicznikom i jednostkom oraz budżetowaniu czasu w pracy tłumacza. Nie zapomnimy też o czasie w wymiarze online.

Anna Kotarska – European Language Resource Coordination

Przedstawicielka krajowych służb publicznych w programie European Language Resource Coordination (ELRC). Funkcję pełni w oparciu o nominację Dyrekcji Generalnej ds. Sieci Komunikacyjnych, Treści i Technologii (DG CONNECT) Komisji Europejskiej oraz Niemieckiego Centrum Badań nad Sztuczną Inteligencją (DFKI). Jest absolwentką filologii angielskiej, studiów podyplomowych w dziedzinie translatoryki (IPSKT) Uniwersytetu Warszawskiego i kursu eMBA w ochronie zdrowia. Studiowała podyplomowo finanse przedsiębiorstw i logistykę. Członkini Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIŚ. Tłumaczka specjalistyczna języka angielskiego od ponad 20 lat oraz koordynatorka projektów tłumaczeniowych, m.in. na Politechnice Gdańskiej i w Centrali NFZ. W ramach projektu ELRC popularyzuje wśród administracji publicznej potrzebę gromadzenia otwartych zasobów językowych na potrzeby rozwoju unijnego narzędzia eTranslation oraz wiedzę nt. usług tłumaczenia, narzędzi i technologii języka, projektów unijnych z tego zakresu, a także dobrych praktyk branżowych dotyczących zamówień publicznych.

Zjednoczeni w wielojęzycznej Europie. Rola technologii języka w realizacji praw człowieka, obywatela i konsumenta.

W dobie przyspieszonej cyfryzacji i automatyzacji procesom tym ulega również komunikacja wielojęzyczna. Do najpopularniejszych narzędzi ją wspierających należy tłumaczenie maszynowe, ale przykładów zastosowania różnych technologii języka w europejskim sektorze publicznym jest jednak znacznie więcej — zarówno na poziomie centralnych instytucji unijnych jak i krajowym, a także w poszczególnych podmiotach administracji publicznej.

Obecność technologii języka w sektorze publicznym jest ściśle związana z kierunkami wyznaczonymi w najważniejszych dokumentach strategicznych Unii Europejskiej. Jakiego miejsca wyznaczone wielojęzyczności w Wieloletnich Ramach Finansowych 2021-27? Jakiego kierunku wskazano w programach „Cyfrowa Europa” i „Horyzont Europy”, a jakie w dokumentach krajowych? Czym będzie „Europa na miarę epoki cyfrowej” z perspektywy tłumaczy?